

VẬN HÀNH MÔ HÌNH CHÍNH QUYỀN ĐỊA PHƯƠNG HAI CẤP TẠI XÃ QUẢNG OAI, THÀNH PHỐ HÀ NỘI

ThS TRẦN THỊ MAI

Học viện Hành chính và Quản trị công

Ngày nhận bài: 19/12/2025; Ngày phản biện: 20/12/2025; Ngày duyệt đăng: 16/3/2026.

● **Tóm tắt:** Cải cách tổ chức bộ máy nhà nước luôn được Đảng và Nhà nước xác định là một trong những nhiệm vụ then chốt, có ý nghĩa đặc biệt quan trọng. Chủ trương tổ chức chính quyền địa phương theo mô hình hai cấp là một chính sách lớn, thể hiện tầm nhìn chiến lược của Việt Nam trong bối cảnh đất nước bước vào giai đoạn phát triển mới. Mô hình này không chỉ khắc phục tình trạng công kênh, nhiều tầng nấc, trùng lặp, chồng chéo về chức năng, nhiệm vụ, quyền hạn của mô hình tổ chức chính quyền địa phương ba cấp trước đây, mà còn là cơ sở quan trọng để đẩy mạnh phân cấp, phân quyền giữa Trung ương và địa phương cũng như giữa các cấp chính quyền địa phương. Bài viết phân tích thực tiễn vận hành mô hình chính quyền địa phương hai cấp tại xã Quảng Oai, thành phố Hà Nội, làm rõ những kết quả đạt được, những vấn đề đặt ra, từ đó đề xuất một số giải pháp nhằm nâng cao hiệu quả vận hành mô hình, hướng tới mục tiêu “Vì Nhân dân phục vụ”.

● **Từ khóa:** Mô hình chính quyền địa phương hai cấp; Xã Quảng Oai; Việt Nam.

1. Khái quát về mô hình chính quyền địa phương hai cấp

Chính quyền địa phương, *theo nghĩa rộng*, là hệ thống các cơ quan nhà nước được tổ chức ở địa phương để thực thi các chức năng và nhiệm vụ theo quy định của pháp luật. *Theo nghĩa hẹp*, chính quyền địa phương là hệ thống các cơ quan nhà nước được tổ chức theo các đơn vị hành chính nhằm thực thi các chức năng, nhiệm vụ của Nhà nước ở địa

phương, trong đó mỗi cấp chính quyền địa phương gồm hai cơ quan là Hội đồng nhân dân và Ủy ban nhân dân (Học viện Chính trị quốc gia Hồ Chí Minh, 2021, 54).

Từ hai cách tiếp cận trên, có thể hiểu rằng, *chính quyền địa phương là một bộ phận hữu cơ của Nhà nước, được tổ chức ở các đơn vị hành chính phù hợp với đặc điểm nông thôn, đô thị, hải đảo và đơn vị hành chính - kinh tế đặc biệt, thực hiện các chức năng, nhiệm vụ*

trong phạm vi địa phương theo quy định của pháp luật. Vận hành chính quyền địa phương là quá trình tổ chức, quản lý và thực thi các chức năng, nhiệm vụ của các cơ quan nhà nước ở địa phương nhằm phục vụ Nhân dân và giải quyết các vấn đề phát sinh trên địa bàn, bao gồm cả việc ra quyết định và tổ chức thực hiện các chủ trương, chính sách, pháp luật của Nhà nước.

Chính quyền địa phương ở Việt Nam giữ vai trò là cơ quan quyền lực nhà nước ở địa phương, trực tiếp gần dân nhất, đồng thời là “*cánh tay nối dài*” của chính quyền cấp tỉnh. Chính quyền địa phương đại diện cho ý chí và nguyện vọng của Nhân dân; trực tiếp tiếp nhận, phản ánh và truyền đạt chính xác những tâm tư, nguyện vọng của cộng đồng dân cư tới các cơ quan có thẩm quyền; tổ chức triển khai, cụ thể hóa các chủ trương, chính sách từ cấp trên, đảm bảo các quyết định hành chính được triển khai sát với thực tiễn đời sống của Nhân dân, qua đó góp phần thực hiện các mục tiêu phát triển kinh tế - xã hội tại địa phương.

Trong cơ cấu quyền lực nhà nước thống nhất, chính quyền địa phương thực hiện nhiệm vụ quản lý nhà nước trên lãnh thổ địa phương theo quy định của Hiến pháp và pháp luật, bảo đảm nền hành chính thống nhất, thông suốt, liên tục, hiệu lực, hiệu quả, dân chủ, pháp quyền, chuyên nghiệp, quản trị hiện đại, công khai, minh bạch, phục vụ Nhân dân và chịu sự kiểm tra, giám sát của Nhân dân.

Tính quyền lực nhà nước của chính quyền địa phương không chỉ xác định vị trí, tính chất pháp lý và vai trò của các cơ quan chính quyền địa phương trong cơ chế thực hiện quyền lực nhà nước thống nhất của Nhân dân, mà còn xác định thẩm quyền và trách

nhiệm của chính quyền địa phương trong quá trình tổ chức thực hiện, thi hành Hiến pháp, pháp luật và các văn bản của cơ quan nhà nước cấp trên. Đồng thời, chính quyền địa phương có trách nhiệm bảo đảm các điều kiện về cơ sở vật chất, nguồn nhân lực và các nguồn lực cần thiết khác để thi hành Hiến pháp và pháp luật trên địa bàn; quyết định các biện pháp nhằm xây dựng và phát triển kinh tế - xã hội tại địa phương.

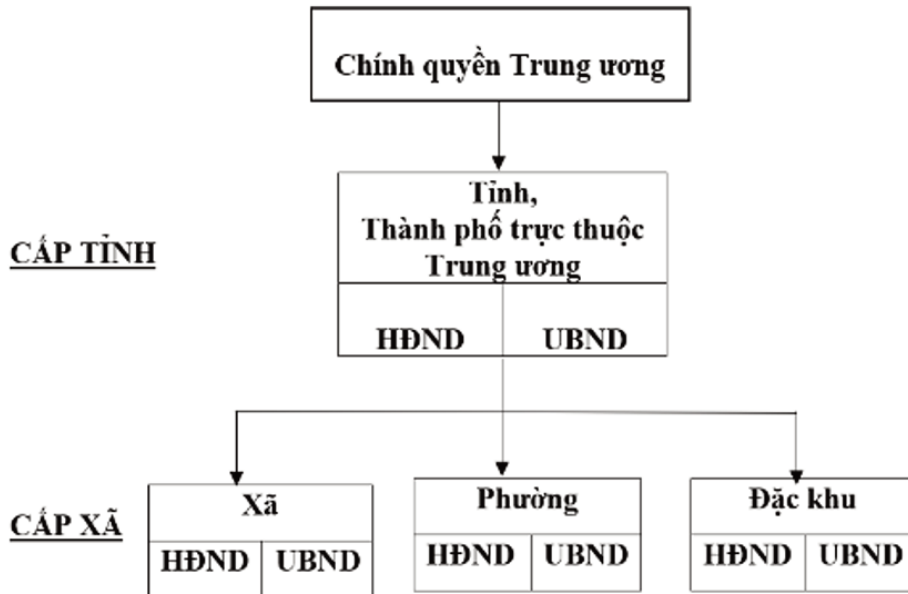
Chính quyền địa phương được tổ chức theo hướng tinh gọn đầu mối, đẩy mạnh phân cấp, phân quyền, phát huy tính tích cực, chủ động, sáng tạo của mỗi cấp chính quyền; hoạt động theo nguyên tắc tập trung, dân chủ, hình thành hệ thống thứ bậc hành chính từ trên xuống, khắc phục hiện tượng “*núp bóng*” tập thể để né tránh trách nhiệm trong thực thi công vụ. Chính quyền địa phương vừa chịu trách nhiệm trước cơ quan nhà nước cấp trên, vừa chịu trách nhiệm trước cử tri và Nhân dân ở địa phương.

Việc tổ chức chính quyền địa phương hai cấp được triển khai trên cơ sở quan điểm của Đảng về đổi mới, sắp xếp, tinh gọn tổ chức bộ máy, xây dựng hệ thống chính trị “*Tinh - Gọn - Mạnh - Hiệu năng - Hiệu lực - Hiệu quả*”, bảo đảm nguyên tắc Đảng thống nhất lãnh đạo việc đổi mới, sắp xếp và quản lý tổ chức bộ máy của hệ thống chính trị. Theo Quyết định số 759/QĐ-TTg ngày 14/4/2025 của Thủ tướng Chính phủ phê duyệt Đề án sắp xếp, tổ chức lại đơn vị hành chính các cấp và xây dựng mô hình tổ chức chính quyền địa phương hai cấp, mô hình tổ chức chính quyền địa phương hai cấp được xác định như sau: 1) Cấp tỉnh gồm tỉnh, thành phố trực thuộc Trung ương; 2) Cấp xã gồm xã, phường (trong đất liền) và đặc khu (ở hải đảo). Chính quyền địa phương cấp xã gồm

Hội đồng nhân dân và Ủy ban nhân dân (Xem Hình 1). Hội đồng nhân dân cấp xã thành lập hai ban là Ban Pháp chế và Ban Kinh tế - Xã hội. Đối với tổ chức phòng chuyên môn thuộc Ủy ban nhân dân cấp xã, đơn vị hành chính cấp xã có quy mô lớn hơn

so với cấp xã trước đây và được chuyển toàn bộ nhiệm vụ, quyền hạn của chính quyền địa phương cấp huyện về thực hiện. Theo đó, Ủy ban nhân dân cấp xã tổ chức tối đa ba phòng chuyên môn và Trung tâm Phục vụ hành chính công (Thủ tướng Chính phủ, 2025).

Hình 1: Mô hình tổ chức chính quyền địa phương hai cấp

Nguồn: Thủ tướng Chính phủ, 2025.

2. Thực trạng vận hành mô hình chính quyền địa phương hai cấp tại xã Quảng Oai, thành phố Hà Nội

Xã Quảng Oai là đơn vị hành chính mới, mang tên một phủ, một huyện xưa của tỉnh Sơn Tây, kết tinh bản sắc văn hóa Xứ Đoài. Đây là trung tâm động lực phát triển của khu vực Ba Vì, đồng thời là một trong những trung tâm giáo dục, đào tạo quan trọng ở cửa ngõ phía Tây Thủ đô Hà Nội.

Xã Quảng Oai được hình thành trên cơ sở hợp nhất toàn bộ diện tích tự nhiên và dân số của 6 xã thuộc huyện Ba Vì cũ gồm: Tiên Phong, Đông Quang, Cam Thượng, Thụy An, Chu Minh và thị trấn Tây Đằng. Xã có tổng diện tích tự nhiên là 49,26km², gồm 41 thôn

với 14.231 hộ/59.178 nhân khẩu (thường trú), số hộ tạm trú là 347 hộ với 827 nhân khẩu (Đảng ủy xã Quảng Oai, 2025).

Về vị trí địa lý, xã Quảng Oai có địa hình tương đối bằng phẳng, là cửa ngõ kết nối giữa khu vực nội đô Hà Nội với các xã miền núi của khu vực Ba Vì trước đây và các tỉnh vùng trung du, miền núi phía Bắc. Đây là địa bàn tiếp giáp với các trục giao thông như quốc lộ 32 và tỉnh lộ 414, tạo điều kiện thuận lợi cho việc kết nối với trung tâm Hà Nội và thành phố Việt Trì (cũ), tỉnh Phú Thọ.

Trên địa bàn xã, ngành nghề chủ yếu là sản xuất nông nghiệp, trồng trọt và chăn nuôi. Bên cạnh đó, một số hộ dân sinh sống dọc các trục giao thông, nhất là quốc lộ, làm nghề buôn bán,

kinh doanh dịch vụ nhỏ lẻ để tăng thêm thu nhập. Đời sống kinh tế của Nhân dân từng bước được cải thiện, xã không còn hộ nghèo, số hộ cận nghèo chỉ còn 189 hộ, chiếm 0,31% tổng dân số. Cộng đồng các dân tộc trên địa bàn xã chung sống đoàn kết, không có biểu hiện phân biệt về dân tộc và phong tục, tập quán. Nhân dân yên tâm lao động sản xuất, tin tưởng tuyệt đối vào đường lối lãnh đạo của Đảng, chính sách, pháp luật của Nhà nước, tích cực tham gia xây dựng làng, xã văn hóa, từng bước xóa bỏ hủ tục lạc hậu, góp phần đẩy lùi các tệ nạn xã hội.

Xã Quảng Oai có lợi thế về quỹ đất và lực lượng lao động dồi dào, là điều kiện thuận lợi để phát triển đồng bộ hệ thống hạ tầng kỹ thuật. Đây cũng là vùng đất giàu truyền thống lịch sử - văn hóa, có khả năng kết nối với các khu du lịch sinh thái và không gian văn hóa tâm linh trong vùng để phát triển du lịch trải nghiệm, góp phần thúc đẩy phát triển kinh tế địa phương.

Ngày 1/7/2025, cùng với cả nước chính thức vận hành mô hình chính quyền địa phương hai cấp, xã Quảng Oai thể hiện quyết tâm chính trị cao trong việc xây dựng bộ máy chính quyền tinh gọn, hoạt động hiệu lực, hiệu quả, đáp ứng yêu cầu phát triển trong giai đoạn mới. Theo đó, bộ máy chính quyền xã được tổ chức như sau:

Hội đồng nhân dân gồm các đại biểu Hội đồng nhân dân do cử tri ở địa phương bầu ra, là cơ quan quyền lực nhà nước ở địa phương, đại diện cho ý chí, nguyện vọng và quyền làm chủ của Nhân dân, quyết định các vấn đề quan trọng của địa phương; giám sát việc tuân theo Hiến pháp và pháp luật, giám sát hoạt động của các cơ quan nhà nước ở địa phương; chịu trách nhiệm trước Nhân dân địa phương và cơ quan nhà nước cấp trên (Quốc hội,

2025, khoản 1, Điều 5).

Tổng số đại biểu Hội đồng nhân dân xã Quảng Oai được kiện toàn sau sắp xếp đơn vị hành chính là 153 đại biểu, trong đó: Tham gia cấp ủy xã: 10 đại biểu; số đại biểu Hội đồng nhân dân huyện chuyển về: 8 đại biểu; đại biểu do cấp có thẩm quyền chỉ định: 2 đại biểu; đại biểu của 6 xã chuyển tiếp trước ngày 1/7/2025: 143 đại biểu. Thường trực Hội đồng nhân dân xã gồm 1 Chủ tịch và 1 Phó Chủ tịch; có 2 ban giúp việc, gồm: Ban Kinh tế - Ngân sách và Ban Văn hóa - Xã hội.

Ủy ban nhân dân ở cấp chính quyền địa phương do Hội đồng nhân dân cùng cấp bầu ra, là cơ quan chấp hành của Hội đồng nhân dân, cơ quan hành chính nhà nước ở địa phương, tổ chức thi hành Hiến pháp, pháp luật và nghị quyết của Hội đồng nhân dân ở địa phương, chịu trách nhiệm trước Nhân dân địa phương, Hội đồng nhân dân cùng cấp và cơ quan hành chính nhà nước cấp trên (Quốc hội, 2025, khoản 1, Điều 6).

Tổng số thành viên Ủy ban nhân dân xã Quảng Oai hiện nay gồm 5 đồng chí: 1 Phó Chủ tịch xã kiêm Chánh Văn phòng Hội đồng nhân dân và Ủy ban nhân dân; Trưởng Phòng Kinh tế; Trưởng Phòng Văn hóa - Xã hội; Trưởng Công an xã; và Chỉ huy trưởng Ban Chỉ huy Quân sự xã. Trong đó, có 2 đồng chí tham gia Ban Thường vụ, 3 đồng chí tham gia cấp ủy cấp xã. Thường trực Ủy ban nhân dân xã gồm 3 đồng chí (1 Chủ tịch; 2 Phó Chủ tịch).

Theo Nghị định số 150/2025/NĐ-CP ngày 12/6/2025 của Chính phủ quy định tổ chức các cơ quan chuyên môn thuộc Ủy ban nhân dân tỉnh, thành phố trực thuộc Trung ương và Ủy ban nhân dân xã, phường, đặc khu thuộc tỉnh, thành phố trực thuộc Trung ương, Ủy ban nhân dân xã Quảng Oai tổ chức 3 phòng chuyên

môn (gồm: Văn phòng Hội đồng nhân dân và Ủy ban nhân dân, Phòng Kinh tế, Phòng Văn hóa - Xã hội), và 3 đơn vị sự nghiệp (Trung tâm Văn hóa, Thông tin và Thể thao, Ban Quản lý dự án đầu tư - hạ tầng, Trại Y tế).

Việc vận hành mô hình tổ chức chính quyền địa phương hai cấp là nhiệm vụ cụ thể hóa Nghị quyết của Trung ương và Thành ủy Hà Nội về mô hình tổ chức chính quyền nhằm tinh gọn tổ chức bộ máy, nâng cao hiệu quả quản lý nhà nước và chất lượng phục vụ Nhân dân. Tại xã Quảng Oai, mô hình này đã được triển khai quyết liệt và đồng bộ trong toàn hệ thống chính trị và nhận được sự đồng thuận cao từ phía người dân. Mục tiêu cốt lõi của mô hình chính quyền địa phương hai cấp là rút ngắn quy trình thủ tục hành chính, nâng cao chất lượng phục vụ người dân. Sau hơn 6 tháng vận hành, mô hình chính quyền địa phương hai cấp tại xã Quảng Oai bước đầu đã có **những chuyển biến tích cực**, cụ thể:

Thứ nhất, bộ máy của Hội đồng nhân dân và Ủy ban nhân dân xã nhanh chóng ổn định và đi vào hoạt động theo Quy chế làm việc nhiệm kỳ 2021-2026, trong đó từng phòng chuyên môn và mỗi cán bộ, công chức được phân công nhiệm vụ rõ ràng, đúng vị trí việc làm. Hệ thống tổ chức được vận hành nhịp nhàng, đúng vai, đúng chức năng, bảo đảm tinh gọn nhưng vẫn phát huy hiệu quả, không để xảy ra khoảng trống hay độ trễ trong hoạt động của bộ máy. Thực hiện Luật Tổ chức chính quyền địa phương (năm 2025), Hội đồng nhân dân và Ủy ban nhân dân xã Quảng Oai đã ban hành các nghị quyết, quyết định, kế hoạch, quy định, quy chế... nhằm cụ thể hóa chức năng, nhiệm vụ và tổ chức triển khai hoạt động theo mô hình mới, như: Nghị quyết số 03/NQ-TTHĐND ngày 1/7/2025 của Hội đồng nhân dân xã chỉ định Ủy viên Ủy ban nhân dân xã Quảng Oai

nhiệm kỳ 2021-2026; Nghị quyết số 05/NQ-TTHĐND ngày 1/7/2025 của Hội đồng nhân dân xã chỉ định Ủy viên Ủy ban nhân dân xã, phê chuẩn số lượng, danh sách Phó Trưởng ban hoạt động chuyên trách và Ủy viên là đại biểu Hội đồng nhân dân hoạt động kiêm nhiệm của Ban Văn hóa - Xã hội của HĐND xã nhiệm kỳ 2021-2026; Quyết định số 01/QĐ-HĐND ngày 5/7/2025 của Hội đồng nhân dân xã về việc ban hành Quy chế hoạt động của Hội đồng nhân dân, Thường trực Hội đồng nhân dân xã Quảng Oai khóa I, nhiệm kỳ 2021-2026; Quyết định số 03/QĐ-TTHĐND ngày 8/7/2025 của Hội đồng nhân dân xã về việc ban hành Quy chế tiếp công dân của Chủ tịch Hội đồng nhân dân xã Quảng Oai khóa I, nhiệm kỳ 2021-2026...

Đề cụ thể hóa các nghị quyết, quyết định của Hội đồng nhân dân, Ủy ban nhân dân xã đã ban hành Quy chế làm việc của Ủy ban nhân dân xã nhiệm kỳ 2021-2026; phân công nhiệm vụ công tác của Chủ tịch và các Phó Chủ tịch Ủy ban nhân dân và các Ủy viên Ủy ban nhân dân xã nhiệm kỳ 2021-2026; giao chỉ tiêu phát triển kinh tế - xã hội và dự toán thu - chi ngân sách xã năm 2025; đồng thời chỉ đạo các phòng chuyên môn xây dựng Dự thảo Quy định về chức năng, nhiệm vụ, cơ cấu tổ chức của các cơ quan chuyên môn cấp xã theo mô hình mới, đảm bảo rõ người, rõ việc, không chồng chéo, không bỏ sót chức năng, nhiệm vụ. Đây là những công cụ pháp lý để chính quyền xã Quảng Oai thực thi nhiệm vụ trong quá trình vận hành mô hình chính quyền địa phương hai cấp tại địa phương.

Thứ hai, không để gián đoạn các nhiệm vụ liên quan đến chính quyền, người dân và doanh nghiệp. Trong đó, Điểm Phục vụ hành chính công tại xã được vận hành hiệu quả, đảm bảo tiếp nhận và giải quyết thủ tục hành chính

nhanh chóng, minh bạch và hiệu quả. Cán bộ, công chức xã chủ động rà soát, phân loại và hướng dẫn hồ sơ cho từng công dân, đảm bảo đúng quy định, không gây phiền hà hay chậm trễ. Với mô hình tổ chức chính quyền địa phương hai cấp, trách nhiệm của từng bộ phận, cá nhân được xác định rõ ràng hơn, từ đó nâng cao hiệu quả phục vụ Nhân dân. Bộ máy hoạt động xã Quảng Oai luôn quán triệt tinh thần phục vụ Nhân dân tận tâm, chu đáo, đảm bảo người dân đến là được hướng dẫn, tháo gỡ khó khăn. Ứng dụng VNeID từng bước được phổ biến rộng rãi; cán bộ, công chức sẵn sàng hỗ trợ để người dân nắm rõ và sử dụng thành thạo.

Thứ ba, thực hiện tốt công tác tiếp công dân, giải quyết khiếu nại, tố cáo và phòng, chống tham nhũng, lãng phí, tiêu cực, đảm bảo xử lý kịp thời, công bằng, minh bạch các vấn đề phát sinh tại địa phương. Bên cạnh việc giải quyết các thủ tục mới phát sinh, Ủy ban nhân dân xã còn tiếp nhận, rà soát và phối hợp với các sở, ngành giải quyết các hồ sơ tồn đọng được chuyển tiếp từ cấp huyện trước khi sáp nhập. Điều này thể hiện tinh thần trách nhiệm, không đùn đẩy, đảm bảo quyền lợi hợp pháp, chính đáng của người dân trong quá trình vận hành chính quyền địa phương hai cấp.

Thứ tư, ứng dụng công nghệ thông tin trong giải quyết thủ tục hành chính, bảo đảm quá trình xử lý thông suốt; việc hợp nhất cho phép tinh giản đầu mối, đồng thời tập trung nguồn lực cho đầu tư hạ tầng và tổ chức thực hiện. Nhờ đó, không còn tình trạng người dân phải đi lại nhiều nơi giữa các xã trước đây để thực hiện các thủ tục xác nhận. Ủy ban nhân dân xã triển khai dịch vụ công trực tuyến; cán bộ, công chức xã chủ động hỗ trợ tiếp nhận, xử lý qua môi trường mạng và thực hiện trả kết quả tận nhà khi người dân có nhu cầu. Đặc biệt, hệ thống tiếp nhận phản ánh của người dân qua

ứng dụng iHanoi tiếp tục được duy trì và hoạt động song song với kênh phân luồng phản ánh của xã, góp phần nâng cao tính công khai, minh bạch và hiệu quả phục vụ Nhân dân.

Bên cạnh những kết quả đạt được, quá trình vận hành mô hình chính quyền địa phương hai cấp tại xã Quảng Oai cũng bộc lộ **một số hạn chế** nhất định xuất phát từ nguyên nhân khách quan và chủ quan:

Một là, khối lượng công việc tại cấp xã tăng gấp nhiều lần so với trước trong khi số lượng công chức còn hạn chế. Việc chuyển giao một khối lượng lớn công việc từ cấp huyện khiến xã bị quá tải; tình trạng kiêm nhiệm diễn ra phổ biến, đặc biệt trong các lĩnh vực kinh tế và văn hóa - xã hội. Một số lĩnh vực chuyên môn quan trọng như y tế, giáo dục, kế hoạch, tài chính... chưa bố trí được công chức đúng chuyên ngành, ảnh hưởng đến chất lượng và tiến độ giải quyết công việc.

Hai là, hành lang pháp lý và hướng dẫn triển khai mô hình chính quyền địa phương hai cấp chưa thật sự đầy đủ, đồng bộ. Luật Tổ chức chính quyền địa phương (năm 2025) mới có hiệu lực, nhiều quy định hướng dẫn chi tiết vẫn đang trong quá trình hoàn thiện; cơ chế phân cấp, phân quyền còn nhiều nội dung chưa rõ ràng, cụ thể dẫn đến lúng túng trong thực thi nhiệm vụ.

Ba là, năng lực và kinh nghiệm của đội ngũ cán bộ cấp xã chưa theo kịp yêu cầu của mô hình mới. Việc đảm nhiệm thêm nhiều nhiệm vụ phức tạp trước đây thuộc thẩm quyền của cấp huyện, trong khi công tác bố trí cán bộ theo vị trí việc làm chưa hợp lý, số lượng cán bộ lãnh đạo, quản lý ở một số phòng chuyên môn còn thiếu, đã tạo áp lực lớn trong thực thi công vụ.

Bốn là, cơ chế phối hợp giữa cấp tỉnh và cấp xã trong điều kiện không còn cấp huyện

trung gian chưa thật sự thông suốt. Việc thiếu đầu mối phối hợp rõ ràng có thể dẫn đến chông chéo hoặc bỏ sót nhiệm vụ, nhất là trong các lĩnh vực y tế, giáo dục, tài nguyên và môi trường.

Năm là, điều kiện bảo đảm cho hoạt động của chính quyền cấp xã còn nhiều hạn chế. Nguồn lực tài chính, cơ sở vật chất và hạ tầng công nghệ thông tin chưa đáp ứng yêu cầu; đội ngũ cán bộ chuyên trách công nghệ thông tin còn thiếu và yếu. Bên cạnh đó, chế độ, chính sách và tiền lương chưa tương xứng, trong khi chi phí sinh hoạt của cán bộ, công chức tăng lên sau sắp xếp đơn vị hành chính, ảnh hưởng nhất định đến động lực làm việc.

Từ những hạn chế nêu trên, việc đề xuất ***các giải pháp*** đồng bộ, phù hợp với thực tiễn xã Quảng Oai là yêu cầu cấp thiết nhằm bảo đảm mô hình chính quyền địa phương hai cấp được vận hành thông suốt, hiệu lực, hiệu quả, đáp ứng yêu cầu phục vụ Nhân dân trong giai đoạn mới.

Thứ nhất, hoàn thiện thể chế và nâng cao hiệu quả tổ chức thực thi; kịp thời bổ sung, sửa đổi các quy định chưa phù hợp; rà soát, đơn giản hóa trình tự, thủ tục hành chính, tăng cường năng lực hành chính của chính quyền cơ sở. Triển khai nghiêm Kết luận số 192-KL/TW ngày 19/9/2025 của Bộ Chính trị, Ban Bí thư về thực hiện pháp luật về phân cấp, phân quyền, phân định thẩm quyền khi vận hành chính quyền địa phương hai cấp; đồng thời chủ động hướng dẫn, điều chỉnh những nội dung chưa khả thi, bảo đảm đúng mục tiêu, tính khả thi và hiệu lực trong thực tiễn.

Thứ hai, rà soát, thống kê và phân loại các công việc hiện có của cấp xã. Tổng hợp, đánh giá toàn bộ khối lượng công việc của cấp xã theo Luật Tổ chức chính quyền địa phương (năm 2025), các luật chuyên ngành, các nghi

định phân cấp, ủy quyền của Chính phủ, các văn bản phân cấp, ủy quyền của cấp tỉnh. Từ đó, phân định rõ các đầu việc thuộc thẩm quyền, nhiệm vụ phải phối hợp, làm cơ sở xây dựng khung năng lực, vị trí việc làm, bản mô tả vị trí việc làm cụ thể để xác định biên chế, số lượng người làm việc của cấp xã.

Tổ chức, bố trí nguồn nhân lực, lựa chọn cán bộ có năng lực lãnh đạo, kinh nghiệm quản lý để tăng cường năng lực quản lý, điều hành, nhất là ở những lĩnh vực chuyên môn sâu. Chú trọng xây dựng đội ngũ cán bộ có tư duy đổi mới, sáng tạo, dám nghĩ, dám làm, dám chịu trách nhiệm vì sự nghiệp chung. Thực hiện phân loại, cơ cấu lại đội ngũ cán bộ, công chức nhằm đảm bảo yêu cầu và chất lượng thực thi nhiệm vụ, chuyển mạnh từ trạng thái thụ động sang chủ động, từ quản lý sang quản trị và kiến tạo phát triển, gắn với chăm lo đời sống của Nhân dân. Đảm bảo mỗi nhóm công việc có ít nhất một cán bộ đủ trình độ chuyên môn để hỗ trợ trường phòng. Việc này không chỉ nâng cao chất lượng tham mưu mà còn giúp chia sẻ khối lượng công việc, đảm bảo tiến độ xử lý và tránh gián đoạn trong hoạt động khi lãnh đạo vắng mặt.

Chủ động triển khai thực hiện các biện pháp như tuyển dụng, điều động, luân chuyển hoặc ký hợp đồng lao động theo thẩm quyền để thực hiện các nhiệm vụ chuyên môn, nghiệp vụ, đặc biệt là nhân lực có kinh nghiệm trong các lĩnh vực công nghệ thông tin, quản lý đất đai, quản lý giáo dục...

Bên cạnh đó, cần có các chế độ, chính sách hỗ trợ phù hợp đối với cán bộ, công chức nhằm tạo động lực khích lệ tinh thần làm việc, nâng cao năng suất, hiệu quả và chất lượng công việc, nhất là đối với một số các ngành, lĩnh vực then chốt, đặc thù, quan trọng trong giai đoạn hiện nay, góp phần ổn định đội ngũ và “giữ chân cán bộ”.

Thứ ba, nghiên cứu thí điểm mô hình “Trung tâm Hành chính vùng liên xã” nhằm thay thế vai trò của cấp huyện trực thuộc thành phố, qua đó nâng cao hiệu quả quản lý và chất lượng phục vụ Nhân dân trên địa bàn liên xã. Các trung tâm cụm xã có chức năng điều phối liên ngành trong các lĩnh vực như tài nguyên - môi trường, an sinh xã hội, quản lý đất đai, quy hoạch, xây dựng... bảo đảm tăng cường giám sát, điều phối và phối hợp thực hiện nhiệm vụ giữa các xã.

Thứ tư, trong bối cảnh cuộc Cách mạng công nghiệp lần thứ tư đang phát triển mạnh mẽ, mô hình chính quyền địa phương hai cấp tạo điều kiện và cơ hội để các địa phương đẩy mạnh ứng dụng công nghệ số, chuyển đổi số và trí tuệ nhân tạo (AI) trong quản lý, điều hành. Theo đó, các xã cần nâng cao năng lực chuyển đổi số thông qua việc xây dựng các mô hình “lãnh đạo số, công chức số, công dân số”, đồng thời ứng dụng mạnh mẽ AI và các công nghệ số trong quản lý và giải quyết công việc, hướng tới xây dựng nền quản trị địa phương

hiện đại, minh bạch, thông minh và hiệu quả, đáp ứng ngày càng tốt nhất các yêu cầu của người dân và doanh nghiệp.

Tóm lại, tổ chức chính quyền địa phương theo mô hình hai cấp là bước cải cách thể chế quan trọng, có ý nghĩa chiến lược đối với tiến trình phát triển đất nước. Hiệu quả của mô hình phụ thuộc vào việc phân cấp, phân quyền rõ ràng, năng lực thực thi của cấp xã và cơ chế hỗ trợ, điều phối từ cấp tỉnh. Thực tiễn vận hành mô hình chính quyền địa phương cấp tại xã Quảng Oai, thành phố Hà Nội cho thấy, với tinh thần trách nhiệm và nỗ lực của đội ngũ cán bộ, công chức, mô hình bước đầu phát huy hiệu quả, bộ máy tinh gọn, hoạt động thông suốt, chất lượng phục vụ Nhân dân ngày càng được nâng cao. Sau giai đoạn đầu ổn định, mô hình chính quyền địa phương hai cấp đang từng bước khẳng định tính phù hợp, góp phần xây dựng chính quyền gần dân, sát dân, lấy sự hài lòng của người dân và doanh nghiệp làm thước đo, hướng tới nền hành chính hiện đại, minh bạch và phục vụ ■

TÀI LIỆU THAM KHẢO

1. Chính phủ (2025), *Nghị định số 150/2025/NĐ-CP quy định tổ chức các cơ quan chuyên môn thuộc Ủy ban nhân dân tỉnh, thành phố trực thuộc Trung ương và Ủy ban nhân dân xã, phường, đặc khu thuộc tỉnh, thành phố trực thuộc Trung ương*, ban hành ngày 12/6/2025.
2. Đảng ủy xã Quảng Oai (2025), *Báo cáo số 11-BC/ĐU đánh giá tình hình vận hành mô hình chính quyền địa phương hai cấp trên địa bàn xã Quảng Oai*, ban hành ngày 4/9/2025.
3. Học viện Chính trị quốc gia Hồ Chí Minh (2021), *Giáo trình Trung cấp lý luận chính trị: Nội dung cơ bản về nhà nước và pháp luật Việt Nam*, Nxb. Lý luận chính trị, Hà Nội.
4. Quốc hội (2025), *Luật Tổ chức chính quyền địa phương*, Luật số 72/2025/QH15, ban hành ngày 16/6/2025.
5. Thiều Thị Thu Hương (2025), *Tổ chức và hoạt động chính quyền địa phương ở Việt Nam - Thực trạng và yêu cầu đổi mới*, Tạp chí Quản lý nhà nước, <https://www.quanlynhanuoc.vn/2025/04/22/to-chuc-va-hoat-dong-chinh-quyen-dia-phuong-o-viet-nam-thuc-trang-va-yeu-cau-doi-moi/>
6. Thủ tướng Chính phủ (2025), *Quyết định số 759/QĐ-TTg phê duyệt đề án sắp xếp, tổ chức lại đơn vị hành chính các cấp và xây dựng mô hình tổ chức chính quyền địa phương hai cấp*, ban hành ngày 14/4/2025.
7. Trần Thị Diệu Oanh (2025), *Quản trị địa phương theo mô hình chính quyền hai cấp ở Việt Nam*, Tạp chí Quản lý nhà nước, <https://www.quanlynhanuoc.vn/2025/07/15/quan-tri-dia-phuong-theo-mo-hinh-chinh-quyen-hai-cap-o-viet-nam/>